

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben hához hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kérésekre visszajelzésre
 vagy megválaszolásra nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, április 20.

A politika kulisszái mögül.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Az Adria törvényjavaslat vitája újra föllevenítette az „egyik” és a „másik” történetét. A Ház folyosóján ma sokat vitalkoztak azon, vajjon jogosultak-e a párttagok nem párttagokkal szemben indiszkrétciókra?

— *Nemcsak jogosultak erre, hanem ez sokszor hazafias kötelességük is!* — szölt közbe Polónyi Géza és hozzátette:

— *Tudok olyan esetet is, a hol maga a miniszter követett el ilyen indiszkrétciót!*

A miniszter szóra Polónyi az érdeklődés középpontjává vált. És fölkérésre íme következőképpen adta elő a miniszter indiszkrétcióját:

— *Ráday Gedeon gróf honvédelmi miniszterségének idejében itt ezen a folyosón bizalmasan felkért, tegyem interpelláció tárgyává a katonai sorozó bizottságnak azt az eljárását, hogy a honvédségnek közvetlenül nem juttat ujonczokat, mert mind beszedik a közös hadseregbe. Interpelláltam. A miniszter természetesen nem tagadta a tőle kapott adatokat a sorozó bizottságok működéséről, de alaposan letorkolt a közös hadsereg ellen tett kifakadásaimért. Interpellációmnak azonban meg volt az az eredménye, hogy fél esztendő múlva a miniszter benyújtotta annak a törvénynek a javaslatát, a mely szerint a honvédséghez már az első korosztályból is közvetlenül soroznak*

ujonczokat. Ugy látszik, hogy a miniszter az én interpellációm nélkül nem tudta volna Bécsben kieszközölni az engedelmet ennek a törvénynek a megalkotásához.

* * *

Az Adria javaslat különben még most is az a tengely, a mely körül a politika kerekere forog. Odabenn a teremben, künn a folyosón, a pártklubok, kaszinók fülkéiben csobog az Adria. És szövődik az intrika minden ponton, minden árnyalon. Nyilvánulásai érdekesek a kulisszák mögött. Ma is a szavazás törvetés volt az ellenzék részéről. Határozatkép telenséget akart provokálni. Kivonulni a teremből az utolsó pillanatban, hogy a gyér kormánypart match-ban maradjon.

És mialatt odabent megkezdődött a szavazás, addig a folyosón ártatlanul tréfáldoztak.

Rakovszky István odalejt a volt nemzeti párti *Biró* Lajoshoz, és inti:

— Szavazni komám!

— Van időm! — felel *Biró*, de megjegyzi:

— Milyen betűnél is kezdik?

— »B«-nél — válaszolja *Rakovszky* ravaszul.

— No akkor itt az ideje, hogy menjek — szölt *Biró* és sietve rohant — az öltözőbe, fölkapta a kabátját és hazament.

— Ugy látszik, ez sincs igen elragadtatva az Adriától — jegyzi meg *Rakovszky*, miközben a terembe lépett.

És ott *Horánszky* diskurált Széll Kálmánnal, hosszasan. Egyszer csak a

»H« betűre kerül a sor. *Horánszky* erre fölneszel, egyabban a pillanatban félbeszakítja a kormányelnökkel való diskurzust, sietve lép az — ajtó felé és távozik a teremből. Nem szavazott.

Ugy látszik az elnök észreveszi, hogy itt puts készül. Magához inti *Molnár* Antalt, a fürge lábai daczára őszbe csavarodott jegyzőt és kiadja parancsban a voks-toborzást.

Néhány pillanat és valahány telefonja van az üvegkupolás háznak, az mind csilingel.

— Halló! Halló! A kereskedelmi bankot! Lánczy udvari tanácsos urat kérem, jöjjön nyomban a Házba.

— Halló! Halló! Generáli biztosítót! Evelke fürgeséggel, Nagysád! Podmaniczky ő kegyelmessége azonnal jöjjön a Házba!

— Halló! Halló! A részvényzálogot kérem! Benke igazgató ur siessen kocsin a Házba!

— Halló! Halló! A Pannonia-szállót! Pinczér, van-e ott kormánypartii képviselő?

— Van! — felelik — a hálnál tartanak.

— Szakítsák félbe a hal-evést és jöjjenek a Házba, azonnal!

Az ellenzék a folyosón van, tartózkodik a szavazástól. Végre nagynehezen összeverődik vagy száz kormánypartii és az elnök könnyebbülten fölsóhajt: meg van mentve az Adria.

* * *

Gazdag volt epizódokban az összeférhelleniséget revideáló hatos albizottság-

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Annuska jeggyűrűje.

Írta: Krüger Aladár.

I.

Az én porcellánácsészém.

Van nekem egy porcellánácsészém, a mely csak annyiban különbözik más porcellánácsészétől, hogy beszélni tud. Ezt a csekély különbséget leszámítva, olyan egészen, mint más, fényképezéshez használt porcellánácsészé: négy-szegletű, hossza 14, szélessége 11 centiméter, semmi reballis hajlamot eláruló törés nincs rajta. Lejális alattvaló, a mit bizonyít az, hogy október 4-én, ő felsége nevenapján nyugalomba vonul (mert azontul a rövid és kevésbbé napfényes napok miatt fényképezni nem igen lehet amatőrnek) s csak ápr. 11-én, a Bánffy-féle nemzeti ünnepen vétetik ismét elő, a mikor is illőképp megmosva, szolgálatát újra megkezd.

Ez a csésze az én leghivebb barátom.

Tiszta fehér, mint az ártatlanság. Nincs az a maró szer, mely rajta foltot ejtene. A mellett b-csületes, bitoktartó. Mikor kettecskén elvonulunk a sötét szobába, hol csak a vörös lámpa kísérteties fénye ad annyi világot, hogy az ember saját magának neki ne menjen, akkor kitarjuk egymásnak titkainkat. Hej, sok

elfussolt képről tudna ez az én pártatlan barátom beszélni, mikor javában dicsekszem fényképezési sikereimmel. Azt is elmosóhatná, kinek az arcképei hevernek fiókomban, sőt megsughatná, kinek a fényképét vettem majd-nem áhitattal, remegve a kezembe s kiét mártottam meg hallatlanul közömbösen a lo-csolóban...

Ha ez a csésze nem volna olyan igazi barátom, mindenféle jó hírnevet egyszerre tönkre tehetné.

A helyett inkább velem közli ő is tapasztalatait.

Sajnos, én csak gyöngy ember vagyok, nem pedig szilárd porcellánácsészé, mely eltörik, de meg nem hajlik. Így hónap vége felé meggyűlnek fölöttem az idők viharai s ha nem akarom magamat kiteenni felsőbb hatalmak csapásainak, kénytelen vagyok lehajolni íróasztalom fölé és írni, körmöltni igazat és nem igazat vegyesen.

Ezért pénz jár, ha vékonyan is, de hónapvégi villámhárítónak igen jó. Különbösen is a villámhárítók tudvalevőleg vékonyak szoktak lenni.

Jelenleg is hajolnom kell.

Ha pedig odadobtuk a büszkeséget, mit ér a diskrétció? Az már csak kakastaréj kakashéj. Hivatkozód, de nincs rá alapja. Ves-sük hát ezt is oda s áruljuk el leghivebb barátomat a porcellánácsészét.

A porcellánácsészé egyik meséjét fogom

villámhárító beszerzésére fordítani; s ezért sincs oka panaszkodni.

Ha engem lesújt a sors, ő is összezuódhatik. Mindkettőnk bőrét menti.

Ennyi kellett lelkiismeretem megnyugtató-sára.

A hitelezők megnyugtatósa a kiadó ur-tól függ.

*

Fiatal volt még az én fényképező csészém s ott állott egy látszerész boltjában. Hogy melyik volt az a látszerész, arra nem emlékszik, mert én csakhamar az itt leirandó esemény után megvettem; de azt biztosan tudja, hogy a gazdája mellékesen aranyműves és órás is volt.

Kis városban nem megy ez másként.

Valamelyik napon öreg anyóka lépett a boltba. Kopott volt a ruhája, fején fekete kendő, kezében ütött-kopott ócska bot. A kereskedő egy pillantásra észrevette, hogy ez ugyan nem az óráshoz, de nem is aranyműveshez, hanem legfeljebb a látszerészhez jött. Mindjárt meg is kérdezte:

— Mivel szolgálhatok, anyóka? Csontkeretű, nagy aczékeretű pápaszemmel?

— Mindjárt — mindjárt; motyogott az öreg, azzal látette az asztalra a botját és keresgéltni kezdett a zsebében.

— Magtálálja a pénzt aztán is, ne vesződjék vele. Előbb had adjak valamit.

nak minapi ülése is. Az első emeleti bizottsági teremben tárgyalt a bizottság. Odakünn pedig egy egész sereg újságíró verődött össze, információt lesve.

Végre kilépett a teremből *Justh* Gyula. Az újságírók valóságos rohamot intéztek ellene.

— Rohonyi informál — válaszolta *Justh* és távozott.

Rohonyi jött. Ujabb roham.

— *Uraim, Papp* Gézának van megbízatása az információra — feleli és távozott.

És most *Papp* Géza apró alakja domborodik ki az ajtó hatalmas rámazataiban.

Arcza komoly, jelzi, hogy odabent nagy viharok dühöttek és így alighanem azoknak van igazuk, akik azt vélik, hogy a javaslatból aligha lesz törvény.

Az újságírók körülveszik *Papp* Gézát és kéri az információt.

Az apró ember ötöl-hatol. Tépelődik, beszéljen-e, vagy se. Végre sunyi mosoly kíséretében kiböki:

— Hiszen itt volt *Justh*. Bizonyosan beszélt már maguknak.

— Nem mondott semmit — felelik az újságírók korusban.

Erre *Papp* iszonyu ijedelemmel fölkiált:

— Ha ő semmit sem mondott, hogy gondolják, hogy én beszélek.

— Nohát igenis sokat mondott — vágják vissza az újságírók.

— Akkor meg úgy is eleget tudnak — nevetett *Papp* Géza és futva menekült.

* * *

Végzetül szóljunk asszonyokról is, bár őket még nem vettük be az alkotmány sánczai közzé. De hogy ők a falakon kívül is tudnak fondorkodni, bizonyítja a Vörös kereszt egyesületben most lezajlott főorvosi választás. Két jelölt mellett folyt a küzdelem. *Kuzmik Pál*, a jóhírű operateur érdekében a polgári elem szállott sikra, *Lumniczter József* köré pedig a mánások sereglettek. Két hónappal ezelőtt ütköztek össze.

— Mindjárt lelkem, mindjárt.

A mindjárti kissé hosszúra nyúlt. A zseben sok mindennek kellett rejtekeznie, mert a néni nagyon hosszú ideig kotorászott benne. Végre előkerült egy piros pettyes, nagy kék zsebkendő. A kereskedő nagyot csodálkozott.

— Aztán mi a csudát csináljak én azzal a keszkenővel?

— Mindjárt lelkem, mindjárt.

Némi várakozás után kiderült, hogy a zsebkendő egyik sarka görcsre van kötve. Mikor az öreg ezt fölfedezte, nagy diadallal mutatta fel.

— Ezt akarom! Lásza?

— Látom. Kioldjam a görcsöt?

— Kioldom azt én is. De hová tegyem, a mi benne van?

Körülnézett a boltban s észrevette az én csészémet az asztalon. Messzire, valami hat lépésre lehetett tőle, kapta hát a letett botját s odabiczegett vele, aztán gondosan, óvatosan kioldozta a bogot s tartalmát beleránta a porcelláncsészébe.

Egész kis lomtar került elő belőle.

Egy régi módi fülbevalónak az üresen maradt, vékony aranyfoglatja; egy vékony karikagyűrű darabja; egy kis arany-medallionnak a fedele; egy (belső üres) arany-keresztcske; és még néhány apróságon kívül egy goromba, pa-

A választás megkezdődött. *Csekonics* Endre gróf elnök kijelentette: *Lumniczterre* adja szavazatát. Sorra értek a szavazatok, összeszámolták. Tizenkettő itt is, ott is. Erre elnök szavazatával dönteni akart.

Kuzmikék közbevetették magukat. — Mért szavazott mindjárt az elején!

A választás semmis.

És tényleg tegnap újra választottak. A mánás csoport élén *Zichy Livia* grófnővel teljes erejét megfeszítve dolgozott *Lumniczter* érdekében. Sürgönyvel felhívták *Zágrábból* gróf *Khuen-Héderváry* bán feleségét is, aki megjelent. És *Lumniczter* győzött.

Tanuság, hogy az asszonyok is politikát üznek.

A magyar főváros.

A fővárosi statisztikai hivatal igazgatója dr. *Körösy* József, Halmos János polgármesternek jelentést tett a főváros nemzetiségi állapotairól. Ez a jelentés meglepéssel emeli ki azt az öröndetes tény, hogy Budapest főváros immár tisztán magyar fővárosnak tekinthető, amennyiben ugyanis a lakosságnak nem kevesebb, mint *négynegyed része magyar* nemzetiségű.

Husz évvel ezelőtt, midőn a nemzetiség első ízben vétetett fel, a magyarság szám ereje alig tett többet fele részénél, t. i. 57 százalékot, tíz évvel ezelőtt már két harmad részét, t. i. 67 százalékot, jelenleg pedig 80 százalékot. A németek számereje husz évvel ezelőtt a lakosságnak egyharmad részét, tíz évvel reá közel egynegyed részét, ma egy heted részét teszi, míg a tótság e husz év alatt hat százalékról 3.4 százalékra fogyott.

A polgári lakosságnak nemzetiség szerinti eloszlása ugyanis a következő:

	százaléka
magy. 559.955, vagyis a lakosságnak	79.6
német 98.515	14.4
lót 24.091	3.4
egyéb 20.877	3.6

Igy tehát az utolsó évtizedben a gyarapodás

százalék	lélek
a magyaroknál 71.5	vagyis 233,432,

egyéb nemzetiségeknél 197 > 3438
fogyott ellenben:
a tótság 11.2 > 3035
németek 14.8 > 17058

Az egyes kerületek közt legmagyarabb a belváros 85 százalékkal, — majdnem ugyanazon a fokon áll az Erzsébetváros, Józsefváros, Ferenczváros és Terézváros is.

Leggyengébb a magyarság Ó-Budán, ahol ugyanis annak számereje 54.5 százalékot tesz. A budai kerületek jóval németebbek, mint a pestiek, amennyiben a németek számereje az I. kerületben 22 százalékot, a második kerületben 23 százalékot, Ó-Budán 37 százalékot tesz, mely utóbbi kerület egyuttal a főváros legnémetebbjeinek tekintendő.

A pesti kerületekben ellenben a németek számereje 10—12 százalék közt ingadozik.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 20.

Folyik az Adria ellen a csendes obstrukció. Ma már vesztett érdekességéből. *Rakovszky* csak egy-egy gyöngébb kifejezést hozott fel, melyet *Hegedüs* Sándor sietve akceptált és sanálását ígerte. Folyik a csendes obstrukció, — de sokáig már nem tart. *Rakovszky* azt mondja:

— Csütörtökig kihúzzuk . . .

Buzáth csendesen félre szól:

— Keddig még csak igen, de tovább — aligha.

A második ellenzéki szónok ma *Major* volt. — a harmadik az Adria mellett beszélt, ez *Balthányi* Tivadar gróf volt, Fiume képviselője.

*

Előlk: *Perczel* Dezső 10 órakor nyitja meg az ülést:

Napirend:

az Adria törvényjavaslat

részleteinek folytatólagos tárgyalása.

Rakovszky István a házszabályokhoz kér szót. Felolvassa a szerződés első szakaszát, s indítványozza, mivel szerződésről van szó, az első szakaszt, minden ponttal külön-külön párhuzamban tárgyalják. (Helyeslés).

— Hiszen én is úgy mondtam, kérem alássan.

A vendég nem akart a kereskedővel vitakozni; ráhagyta, hogy úgy van. Hanem most meg a kereskedőnek támadtak aggályai.

— Nénikém, látok itt egy rézptykét is.

— Láthatja. Azért van ott.

— Csak nem ékkőnek kell az a jegygyűrűre?

— Nem ám. Azt is bele kell olvasztani a gyűrűbe.

— Nem lehet. Akkor a gyűrű fele rézből lesz.

Az öreg asszony egyszerre elszontyolodott. Szomorúan babrált a botján, mintha attól kérne valami jó tanácsot, a szemei pedig megteltek könnyel.

— Nem lehet — mormolta — nem lehet . . . pedig szegény *Zoltáné* volt . . . szegény *Zoltán* . . .

A kereskedő megszánta.

— Nézze csak nénikém, nem volna elég, ha a ptykének például csak a füle kerülne a gyűrűbe?

Az asszony nem tudta, örüljön-e a gondolatnak. Gondolkozott s mintha a botjának ismételte volna a tanácsot.

— Csak a füle . . . a *Zoltán* füle . . . azaz hogy a gomb füle . . .

— Elég lesz annyi is, sőt az még jó lesz.

raszt származásu rézből csinált katonapityke. Az anyóka megszámlálta, meg van-e mind? aztán diadalmas mosollyal nézett a kereskedőre, mintha mondaná:

— Hein? Hát mit szói hozzá? Ez már csak valami?

A kereskedő még mindig olyan arcot vágott hozzá, mint mikor a jogászt a jogászbál után colloquiumra felhívják. Az öreg pedig látva hogy a néma beszéd nem sokat ér, suttozva megszólalt:

— Valamit kellene ebből csinálni, hehehe, valami nagyon szép dolgot. Tudja-e az ur mit?

— Szép keretet a pápaszemnek?

Az öreg asszony nagyon megharagudott erre.

— Gutát keretet! Nem vagyok én vén-asszony, hogy pápaszemmel silabizáljam az álmoskönyvet. Jegygyűrű kell ebből, érti lelkem, jegygyűrű!

— Csak nem nénimasszonynak kell az a gyűrű?

Már erre csakugyan méregbe jött az anyóka.

— Bolond az úr Volna csak más gyűrűs boltos a városban, menten itt is hagynám. Öreg vagyok, ránczos az én ujjam a jegygyűrűhöz. Egy fiatal leánynak kell, itt az ujjának a mértéke is.

Madarász József hasonértelemben szólal fel s kéri, hogy a szerződés minden egyes pontja külön tárgyalassék.

Elnök kéri a házat, járuljon hozzá azon előterjesztéshez, hogy most ne az első pontját tárgyalják a szerződésnek, de a másodikat, mely a szerződés szövegéről szól, az első pontot tárgyalják a végén.

▲ ház ehhez hozzájárul.

Következik a 2. §.

Rakovszky István: Reményli, hogy ezen nagyon is súlyos és Magyarországra fontos szerződésen fog tudni valamit módosítani. A mult gyakorlata az volt, hogy a kormány többé-kevésbé mindig reflektált az ellenzék részéről felhozott ellenvetésekre, sőt nem ritkán történt, hogy módosításait is elfogadták. Ezzel a gyakorlattal szakított Hegedüs kereskedelmi miniszter.

Kéri a minisztert, hivatkozva a Polónyi tegnap felolvasott Wiener Bankverein közgyűlésére, mondja meg, létezik-e más meg egyezés az Adriára vonatkozólag ennél a törvényjavaslatnál?

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter: Nincs!

Királyi társaság — elhanyagolt tisztviselők.

Rakovszky István: Az Adria társasága, a törvényjavaslatban a királyi jelzést viseli. Nem kifogásolja ezt, de megköveteli ha nem egyébként, hát csak a címért is, részesítsék jobb ellátásban és honorálásban tisztviselőket. Ne kelljen az Adriának örökké személyzet hiányt küzdenie.

Botránnyosan rongyos és elhanyagolt az egyenruha is, melyen szégyenszemre a magyar korona diszlik. Azt hiszi 14% dividendum mellett lehetne ezeken segíteni.

Kifogásolja az Adriának adott szubvencziót már csak azért is, mert az Adriánál első sorban egy külföldi bankgyűlés van érdekelve.

De igenis kereskedelmi szempontból helyesnek tartja, létesítsünk egy új társaságot, mely tisztán magyar legyen, s ennek adjuk oda a szubvencziót.

A hajójáratokat teszi ismételtén szóvá s kimutatja, hogy a bizottság jelentése nem egyezik meg sem a tényállással, sem a miniszter előadásával.

Az elnöki széket **Tallán Béla** foglalja el.

Rakovszky István: Nagyon nehéz kimutatásokat kapni, mert mindenhol titkolják az adatokat. Beakarja igazolni, hogy az Adria nem teljesítette hajójárait. Kéri, mire való Fiumében az a 4000 forint fizetéssel bíró miniszteri biztos, ha nem néz utána s nem ellenőrzi, mennyire tartja be a társaság kötelezettségeit?

A szerződés 2. §-ának utolsó pontja azt mondja, hogy az összes járatok kiindulási és végpontjai Fiumében vannak.

Hát hogy lehetséges az pl. hogy a »Carola« hajó, melynek kiindulási pontját szintén Fiume képezi, már 8 éve Fiumét nem érintette, hanem Sivacuane és Malta között angol postajáratokat végez. Hasonlóképp évek óta nem láttuk Fiumében a »Buda« és »Arpád« hajókat.

A 2. §. 1. pontjára nézve módosítványt nyújt be, hogy a hajójáratokat szaporítsák. (Helyeslés a baloldalon).

A miniszter javítást ígér.

Hegedüs Sándor miniszter: Reflektál Rakovszky felszólalására s azt mondja mindig kész helyt adni az ellenzék jogos kívánalmainak. Egyetért vele, hogy a személyzet mostohán van ellátva, de rendeletet adott ki, hogy helyzetük javuljon, Hosszan polemizál a hajójáratokat illetőleg Rakovszkyval.

Kéri elfogadni az 1-ső pontot.

Rakovszky István félremagyarázott szavait akarja megmagyarázni s constatálja, hogy a marseillei és velencei járatokhoz az adatokat a miniszter beszédéből vette. Fenntartja nézeteit.

Major Ferencz: A kormánypárti képviselők többen kimennek a teremből.

Förster Ottó: Tisztelt elnök ur: Tessék megakadályozni a kivándorlást!

Nem optio — hanem corruptio.

Major Ferencz: Közgazdasági, közjogi szempontból mondja sérelmesnek ezt a szerződést. Úgyesen büjt ki tegnap a miniszter Polónyi optiót.

Förster Ottó: Nem optio ez — de corruptio.

Major Ferencz: fegyvere elől, de arra választ még nem adott. Még lehet győződve a

miniszter, hogy a Wiener Bankverein nem fog senki kedvéért lemondani 14% magyar tántiméjéről.

A hajójáratokra mondott miniszteri nyilatkozatok egy cseppet sem győzik meg. Ha a miniszter a nyugati kereskedelmet az Adria részére monopolizálja, kéri, mivel fogja a keleti kereskedelmet pótolni? Vagy talán egy más társaságnak újabb szubvencziót adjunk, hogy kelet fele közvetítsen?

Kívánja a magyar tengerészet szempontjából, hogy az Adriát államosítsák.

Saját hazafias érzületének vél eleget tenni, ha e házára káros törvényjavaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a néppárton.)

Batthányi után Kossuth Ferencz a fiemei olasz lapokból felolvassa, hogy az Adria tarifája a legdrágább a külföldi hajókhoz képezve az óriási szubvenczióknak. A miniszternek nincs erre elég befolyása a szerződés miatt.

Heltai az Adria magyar lobogójáról beszélt ezután. (Kiáltások az ellenzéken: Nincs magyar lobogója!)

Heltai csökönyösen emlegeti a magyar lobogót. (Az ellenzék zajosan tiltakozik.)

Pichler: Menjen maga most a választásokkor a kerületébe az ilyen közös lobogóval. (Hosszas derűtlenség.)

Elnök kérdezte ezután, hogy kívának-e névszerinti szavazást. (Kiáltások: Nem kívánunk! Már két óra van!)

Elnök: Tegnap ilyenkor még névszerintit kértek.

Förster Ottó: Az más! Tegnap ilyenkor péntek volt. (Viharos derűtlenség az egész házban.)

A tételt megszavazták.
Ezzel az ülés véget ért.

Fejérváry Géza — gróf.

Az idén augusztus 1-én lesz ötven esztendeje, hogy a honvédelmi miniszter ő felsége kardbóját hordja. 1851-ben ezen a napon lépett ki ugyanis mint hadnagy a bécsújhegyi akadémiából s ezt a napot nagy fényvel fogja megülni a honvédség.

Az ünneplők sorában első lesz a király, ki több más tábornokának szintén ez évre eső 50 éves szolgálati jubileumára külön arany emlékméretet veret s ezt Apellel és Waldstätten báróval együtt megkapja Fejérváry báró is.

Szó van ezenkívül arról is, hogy a honvédelmi minisztert ebből az alkalomból rang-

A régi arany ugyanis finomabb és lágyabb a mainál, ennyi réz meg sem látszik benne s még keményebbé fogja tenni.

— Igazán? Nem csap be az ur?

— Már hogy csapnék be egy ilyen ősz fejű tisztessel?

— Igérje meg becsületszavára, hogy az összes aranytárgyak s a pityke füle benne lesznek a jeggyűrűben.

— Igérem.

— Becsületszavára?

— Becsületszavamra.

— No akkor Isten áldja. Mikor lesz készen?

— Ha sürgős, három nap alatt meglesz.

— Egy hét múlva érte jövök.

— Oh akkorára bizonynyal. Kézét csókolom, legyen szerencsém máskor is.

Az anyóka kifelé tipegett, de mintha valami nyomta volna a szívét. Az ajtóba még egyszer visszafordult:

— Hát csakugyan nem lehet az egész gombot beleolvasztani?

— Nem lehet, néni, ne is kívánja.

— Hát'szen nem is azért mondtam Isten megáldja!

Azzal kidőccent az utcára, csöndesen morolva:

— Csak a füle... szegény Zoltán füle... azaz hogy a pityke füle...

Az én csészém eddigi nyugalomát kegyet-

lenül feldúlta ez az eset a maga különlegességével. Hogy valaki jeggyűrűbe egy katonagomb fület olvasztassa össze gyönyörű filigrán régi ékszerekkel; ez legalább is furcsa. Porcelláncsészémolyan kíváncsi lett, mint egy felsőbbiskolás leány.

Alig várta, hogy besötétedjék s gazdája becsukja a boltot. Akkor aztán megszólalt olvadékon, udvarias hangon, mint egy okleveles tánc- és illemtanár:

— Hölgyeim, hogy érzik magukat karjaim között?

Lett erre riadalom! Az ékszerek immár szunyadni kezdtek, összebujva egyik sarokban a pityke katonásan horkolt a másik kuczkóban.

— Ki az? Tolvaj! Férfi!

A pityke henczegően kezdett csörömpölni. — Ide mellém hölgyeim! Megvédek önöket ezer ördög és tizezer csiből ellenében is!

— Orvtámadás! Rabiól!

Csészém szerencsére nem vesztette el a hidegvérét. Legelőször a pitykét intette le.

— Hapták! Ne rikácsolj, öcskös, ugy sem tudsz belőlem kivicskázni. A hölgyeknek is kár volt megijedni, mert én ugyan jobban be nem kapom őket, mint a mennyire eddig is karjaim közt vannak. Hanem inkább azt szeretném, hogy ha már összehozott a sors bennünket, kössük meg a barátságot.

A pityke rögtön készen volt rá.

— Szervusz bruder! Éljen a barátság! Voltál már katona, he?

— Csak lassan! felelt az én bölcs csészém. Barátságot nem lehet kötni csak úgy kommandóra, ahhoz egymás alapos megismerése kell.

— Az igaz; sóhajtott fel a medaille-fedél.

— Én tehát azt indítványozom, mondja el mindenikünk az élete történetét. En hallgatok, mert nekem csak *lesz* életem s különben is a hölgy, ké az elsőség.

Persze, hogy valamennyi ékszer egyszerre kezdett beszélni. A nagy zivajból csak egy név hallatszott ki néha: Annuska. Ugy látszik, mindnyájan egy ilyen nevű hölgyről akartak beszélni. Csészém ekkor a tőle telhető legerősebb hangon elkialtotta magát:

— A legidősebb hölgyé a szó!

Néma csend. Valamennyi elhallgatott s zavartan nézett össze. Szerencsére a sötétben egyik sem látta a másikat, pirul-e vagy sárgul? Megint a porcelláncsészé vette föl a beszéd fonalát:

— Kérdje el az elbeszélést a kis fülbevaló ő nagysága.

A megszólított előbb köhintett s aztán naiv, kedves hangon megkezdte a mesét:

— Oh, az én történetem egy régi, de nagyon kedves história. Pósa bácsi talán ezt a címet adná neki: Annuska világgá szökik. Figyeljetelem elmesélem.

emelés éri, a honvédség főtisztjei körében ugyanis erősen tartja magát az az udvari körökből származó hír, hogy a király Fejérváry bárót gróffá nevezi ki.

A honvédség ünneplésének egyik mozzanata lesz egy óriási emlékalbum átadása, amihez fogható könyvet még aligha állítottak össze Magyarországon. Ebben az albumban ugyanis benne lesz az egész honvédség tisztikarának, valamint a honvédelmi minisztérium egész személyzetének arcképe. Az album terjedelmességéről fogalmat ad az az asztal, melyet az átadás ünnepére mint állványt készítettek az album alá. Három méter hosszú és másfél méter széles, gyönyörtien faragott tölgyfaasztal az, a magyar műipar valódi remeke.

A honvédelmi miniszter, ki most Lovránában üdül, ezekben a napokban Budapestre szándékozott jönni, hogy a királyt megérkezése alkalmából üdvözölhesse és megköszönje a betegsége alatt iránta tanúsított figyelmét és részvétét, ő Feisége azonban, ki ennek hírt vette, egyenesen megtiltotta a miniszternek, hogy emiatt üdülését megszakítsa.

Malacz-történet.

Egy vidéki lapban olvassuk a következő kis históriát:

Egy legény malaczt lopott: a járásbíró ama kérdésre, hogy milyen körülmények közt lopta, így felelt:

— Hát hazacsalogattam kukoriczával.

Erre elitelték — nem lopásért, hanem csalásért, mert a malaczt ravasz fondorlattal ejtette törbe.

Ezek után az esetet a következőképpen képezelem el:

A legény: Kié vagy te, malacz?

A malacz: Én, kérem, ezé a Kovács uré vagyok.

A legény: Gyere öreg, szökjünk meg együtt.

A malacz (negédesen): Nem . . . nem . . . az nem lehet.

A legény: Csak gyere, kapsz mindent . . . veszek neked egy szép kis villát, kapsz kocsit, lovat, toaletteket, páholyt . . .

A malacz (büszkén): Uram, én nem vagyok olyan nő, akinek ilyen ajánlatokat lehet tenni. Értse meg, hogy egy tisztességes női malaczczal van dolga, aki . . . aki . . . (elérzékenyül) . . . aki már nem ura szívének. Uram, én menyasszony vagyok . . .

A legény: Ezer bocsánat, nagysád. Ha ezt tudtam volna . . . (magában.) Most fondorolui fogok. (A malaczhoz) Szereti ön a kukoriczát?

A malacz: Nagyon.

A legény: Elfogadja tőlem?

A malacz: El én.

A legény: Akkor hát ime . . . (kukoriczát szór a földre, miközben egyre hátrál.)

A malacz: Jaj de jó! Maga egy aranyos ember (Észre sem veszi, hogy utána megy.)

A legény: Így ni. Most már az én udvaromban vagyunk!

A malacz: Jaj . . . oh, nyomorult! (Visít). Nem szégyenli magát, egy védtelen nővel szemben? . . .

A legény: De nagysád . . .

A malacz: Óh, én könnyen hívő! Soha, soha nem hiszek többé a legényeknek! —o.—

Régészeti és történelmi múzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

UJDONSAGOK.

A Pázmány-egyesület Nagyváradon.

Nem sokan tudják még Magyarországon, mi az az Országos Pázmány-Egyesület; de ha eddigi haladását folytatja, akkor nemsokára meg fogják tudni mindenütt, a hol a szellem katonái a keresztény eszmék érdekében harcolnak.

Katholikus írók és hírlapírók egyesülete ez, melynek célja a katolikus tollforgatókat Pázmány zászlaja körül tömöríteni.

Alig pár éve alakult a fővárosban s ma már a vidékre is kezdi áldásos működését kiterjeszteni. Az első lépést a vidéken Nagyváradon teszi meg.

Tegnapelőtt d. u. tartott ülésén u. i. nagy lelkesedéssel elhatározta a választmány, hogy legközelebbi ülését Nagyváradon fogja tartani.

Lelkesedéssel hozták a határozatot; mi épp oly lelkesedéssel fogadjuk a kimondott határozatot s igaz magyar szívvél várjuk őket Szent László városába, Pázmány szülőhelyére.

Vezéreljen bennünket továbbra is Pázmány Péter szelleme előre, folyton előre!

A városi kassza veszélyben.

— Végrehajtás a város ellen. —

Azt szokták mondani, hogy a végrehajtót sehol sem látják szívesen.

Hát annyi igaz, hogy a legjámborabb polgár is megforgatja eszében a világ járandóságát, mikor a végrehajtás a küszöbön köszönt be s nem azon töri a fejét, hogy miként mutasson legnyájásabb arcot a kótya-vetyéhez.

A napokban városunk podesztája volt azon éppem nem kellemes helyzetben, hogy kopogtatott nála, mint a város fejénél, a végrehajtó.

Egy elveszett perből kifolyólag foglalni akartak a városházán, a városi pénztárban. S hogy ez nem történt, csak a polgármester rábeszélő tehetségének köszönhető, akinek ígéretében a végrehajtó is megnyugodott.

Igy menekült meg a városi pénztár a foglalástól.

A Diamandi örökösök által Nagyvárad város árvaszéke ellen meguyert perből kellemetlen dolgok keletkeztek a városra nézve.

Nem elég, hogy elvesztett a város 40,000 koronánál nagyobb összeget, s ezt bírói letétbe helyezte, hanem a perújítás tárgyában véleményezés végett kiküldött bizottság addig gondolkodott, míg a perújítással elkéselt a város, s így a kir. tábla elrendelte a végrehajtást az összegért, a kamatokért, a felmerült és felmerülő költségeikért. A perújítást ezután adta be a város.

A napokban aztán beállított a végrehajtó a városházára, hogy foglaljon. Elfogadta ugyan a bírói letétbe helyezett összeget, de még ezen felül költségek címén 700 koronát követelés ezért mindenáron foglalni akart, egyenesen a városi pénztárban.

És most tűnt ki, hogy miért jó néha, ha nincsen senki a városi pénztárban s az be van zárva.

Dr. Bulyovszky József polgármester csak úgy menthette meg a város kasszáját a végrehajtó foglalásától, hogy ígéretet tett, miszerint

a tanácscsal letétbe kiutalja a kérdéses 700 koronát.

A városi tanács kiutalta a 700 koronát, de egyuttal felhatalmazta Dús László v. főügyészt, hogy a végrehajtás megsemmisítése és felfüggesztése ellen tegye meg a szükséges lépéseket.

És ha a bíróság kiadja a felpereseknek a letétbe helyezett közzel 50,000 koronát, ha a per újításnál nyerne is a város, nem térülne meg az összeg.

A Diamandi örökösök ugyanis vagyontalank s a letétbe helyezett összeget a szebeni bank már lefoglalta, sőt a Nagyvárad Taka-rekpénztár is eszközölt foglalást, mint a felperesek hitelezője.

Szóval bármiként dőljön el végeredményében a per, a város csak veszít.

Ócskaságok.

— Karczolatok a hétről. —

Mióta a színházban egyesek bámulatra méltó következetességgel elkeresztelték Ócskayt Ócskaynak, azóta ez a név közkeletűségnek örvend. Valaki aztán a fölséges ékezet kárpótlásául egyszerűen elhagyta az y-t a végéről s így üdvözli járó-kelő ember-társait:

— Szervusz, Ócska brigadéros!

A népszerűség magas fokára vall, ha valakinek a nevére már élceket — bár silányakat — faragnak. Ezek szerint megállapíthatjuk, hogy jelenleg talán legnépszerűbb név Magyarországon Ócskay vagy a Szigligeti-színház klasszikus kiejtése szerint Ócskay, vagy még klasszikusabban Ócska brigadéros.

Ugy látszik az ócska dolgok népszerűek kezdenek lenni bizonyos körökben s minden áron felújításukra törekszenek, ha nevetségesek is tesznek ezáltal.

Hogy ne menjünk messzebb, ime az ev. ref. konvent legutóbbi gyűlése. Ócska dolgok terítettek a zöld asztalra: az erdélyi püspök címkerészt s megeresztették a nemes felbuzdulást egy történelmileg teljesen igazolt cím ellen.

Boldog Isten! beh jó dolga van a ref. konventnek, hogy ilyesmikkel törődni is ráér! S mekkora bátorság kell hozzá, hogy egy erkölcsi testület szembe merjen állani a világos igazsággal s ne féltse ettől a maga tekintélyének teljes elvesztését!

Próbálkozott ilyesmivel a kath. autonómiai kongresszus is. Próbált jogokat követelni, a melyeket még most nem gyakorol, de a melyek őt méltán megilletik. Elutasították. A református konvent pedig, nem elégedvén meg az erdélyi püspöki cím kérdésében eddig elért jogtalan eredményeivel, újra vitatás alá vette a kérdést.

Jogot akarnak ők a maguk számára? Előnyt saját felekezetüknek? Ha igen, akkor bár elítéljük a törekvést, legalább érthetőnek találjuk s megmagyarázzuk egy általános emberi érzésből: az önzésből. Hol van tehát az elérni kívánt előny?

Sehol.

Az egész heccz csak a mások jogait akarja csorbítani. S ennek már nem önzés a forrása, hanem csak a fanatikus gyűlölet.

Ezt pedig már jól ismerjük a multnak és jelennek bő tapasztalataiból.

Ócskaság már az egész.

Az ócskaságnak egy kis ujmodi szint akart adni *Tisza* István gróf felszólalása.

— Ne holygassuk a kérdést, mondotta a nemes gróf, mert *nem lesz jó a kormány-nyal ellentétbe jönnünk.*

Uj volt az indítvány, uj az indoklás és legujabb az eredmény: egyik ócskaság, Bánffy báró ellenkező indítványt tett és — leszavazták.

Tisza brigadéros nyíltan szembeszállt a saját külön fejedelmével.

»Nem lesz jó ellenkezésbe jönnünk a kormány-nyal.«

Ah! Ez hát az a híres igazság, a melyen állva, s konvent támadást intéz az erdélyi püspök czime ellen? A kormány jóakarata a fő. Addig menjünk el, a meddig a kormánynak tetszik, azontul pedig halt, nehogy a kormány magas neheztelését vonjuk magunkra.

Meglehetős uj máz, azt sem tudjuk honnan cseppent oda.

Talán a kormány megelégette már az üres heccelődést s gyöngéd intelmet akart adni eddigi legjobb hiveinek? Vagy *Tisza* István gróf maga látta be a szelmalom-harcz nevetségességét? Vagy csak technikai fogás ez részéről, a melylyel a kormány-nyal való kibékülésnek egyengeti az útját?

Annyi bizonyos, hogy ha *Tisza* István gróf nem akar ellenkezésbe jutni a kormánynyal, ez vallomás, még pedig a legszebb formában. Még szinpadí jelenetben sem utolsó.

Ime egy megtért labancz.

Egy XX. századbeli Ocskay brigadéros, a ki a heveskedő brigádját csendre inti.

Hanem emlékszünk ugy-e arra is, mi lett szegény »Ocskay« brigadéros sorsa tegnap a színházban?

Két szék közt a földön maradt.

Azért jó lesz *Tisza* István grófnak megnézni néhányszor Herczegh Ferencz darabját.

*

Felrissített ócskaság van odaát Ausztriában is. Tombolnak a pángermánok a trónörökös nyilatkozata miatt, hogy Ausztria egységét védelmébe fogta.

Szó a mi szó, nekünk nincs valami tulságosan sok okunk Ausztriáért lelkesedni. Minél erősebb a szomszéd, annál erősebben ül a nyakunkban. De a királyi herczeg nyilatkozatát lehetetlen elismeréssel nem fogadnunk.

Fiatal még, vannak eszményei s mer cselekedni az eszményeiért.

Megszeret egy nőt az udvari szabályok ellenére s feleségül veszi az udvari szabályok ellenére.

Ragaszkodik a valláshoz s azt nyíltan meg is mondja.

Ragaszkodik Ausztria német voltához, egységéhez s abból sem csinál titkot.

Mind szép és elismerésre méltó dolog, de egy kissé — ócskaság.

Szeretnénk valami újat hallani. Szeretnénk hallani, hogy ez az akaratörős, fiatal tűzü kir. herczeg ismeri, szereti és szívén viseli a magyar állam egységét, a magyar nép boldogságát is.

S ez az, a miről eddig szó sem esett.

*

Megmagyarázza az egész talányt a Kakas Márton mai czimképe. A német trónörökös azt kérdezi Széll Kálmántól:

— Hát a magyar király hol van, kedves Széll?

— Azt csak a papának mutattuk meg. Fenséged még nagyon fiatal.

Csak titokban tartani Magyarországot! Csak titokban szeretni minket, nehogy nagyon elbizakodjunk!

Ez az az ócskaság, mely mindig uj marad. Aliquis.

TAJÉKOZTATO.

Április 21. Gyorsirók matinéja.

Április 27. A tanítók segélyegyletének közgyűlése d. u. fél 6 órakor.

Április 28. A kath. legényegylet közgyűlése.

—

* **Bérmálás Nagyváradon.** Bibornok püspökünk Ó Eminenciája magas rendeletéből Pünkösdi napján bérmálás lesz a nagyvárad székesegyházban, amelyet ma, vasárnap hirdettek ki a helybeli r. kath. plebánia templomokban. A bérmálás szentségét dr. *Schlauch* Lőrincz bibornok fogja kiosztani, dr. *Belopotoczky* Kálmán tábori püspök nagyvárad kanonok segédkezésével.

* **Kinevezés.** Dr. *Bulyovszky* József polgármester *Faludi* Soma utódjául rendőrőrmesterré *Wünschberger* Ignác adóvégrehajtót nevezte ki. *Wünschbergerben* főleg jó rendőrlegénységi oktatót vár a főkapitány. Kiváló képzettsége és kitűnő bizonyítványai alapján nyerte el 19 pályázó között az állást.

* **Búcsu a v.-olaszi plebánia templomban.** Ünneplényes istentisztelet lesz, ma, a Husvét utáni második vasárnapon a várad-olaszi r. kath. plebánia templomban, a templom-szentelés évfordulójának emlékére. A szent misét *Dencs* János tb. kanonok, esperes-plebános, a szent beszédet pedig *Kovács* József segédlelkész tartja. Az ünnep teljes búcsúval van összekötve.

* **Athelyezett postahivatal.** A nagyvárad m. kir. posta és távirtda igazgatóság közhírré teszi, hogy az ternovai járáshoz bekebelezett Dand községet a drauzi postahivatal kézbesítési köréből, 1901. évi május 1-től kezdődő hatálylyal, a ternovai posta-távbeszélő hivatal postai kézbesítő körébe kebelezi át. A község utolsó távirtdája eddig is Ternova volt.

* **A kir. tábla kibővítése.** Nagyvárad városa közel százezer korona költséggel felépítette a kir. Itéltőtábla és kir. főügyészség épületének kibővítését s mivel a kikötött határidőre, az elmúlt év november havára nem volt kész az épület, a beköltözködést a folyó évi május hó elsejére halasztották el. Addig a város az Apolló épületben adott hivatali helyiséget a kir. főügyészségnek. És ez a második határidő sem üt be; az épület annyira vizes, hogy május elsején sem vehetik használatba, tehát a városi tanács akként intézkedett, hogy a mostani állapotában nem veszi át az épületet, hanem kötelezi a vállalkozókat annak alapos és teljes kiszáritására. Így a kir. főügyészség továbbra is az Apolló épületben marad.

* **Elbocsájtás a honvédség kötelékéből.** A honvédelmi miniszter dr. *László* Frigyes nagyvárad 4-ik honvéd gyalogezredbeli tartalékos segédorvost, viselt tisztí rendfokozatának megtartása nélkül saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsájtotta.

* **A Kárpátgyesület feloszlata.** Az »Országos Kárpát-Egyesület« a belügyminiszter tegnap érkezett leirata szerint feloszlalni rendelte. Ez intézkedést azzal okadatozza a miniszter, hogy a vizsgálat adatai szerint az egylet alapszabályszerű működést egyáltalán nem fejtett ki. Hangsúlyozza a miniszter, hogy mintegy *öt éven át az egylet ügyeit és pénzkészleteit egyellen egy ember intézte*, a helyett, hogy az egylet véglegesen megalakult és tisztí-

kart választott volna. Ez az ember önhatalmúlag rendelkezett a vagyonnal és *alapos a gyanu*, hogy az egylet bevételeinek egy részét *saját céljaira* fordította, annyival inkább, mert a vizsgálat alkalmával a vagyoni állapotról még tájékozást sem volt képes nyújtani. A miniszter elrendeli tehát, hogy az összes iratokat a hatóság foglalja le és a királyi ügyészséghez tegye át.

* **Csolnakot kérnek.** A v.-velencei vas-uti Körözshidnál ezelőtt egy csolnakos szállította át a közönséget s különösen azon v.-velencei lakosok vették igénybe az átkelést, akiknek a váradi hegyen volt szőlőjük, vagy más gazdaságuk. A csolnak azonban a hosszú használat után felmondta a szolgáltatást, tönkre ment. Tegnap 35 v.-velencei, csillagvárosi és v.-váraljai gazda, akiknek szőlőjük és gazdaságuk van a Körözs jobb partján, kérvényt nyújtottak be Nagyvárad város tanácsához, amelyben hivatkozva a multa, kérik, hogy részükre a város 144 korona összegig egy csolnakot csináltasson s az átkelést engedélyezze.

* **A kilenczedik gyógyszer-tár ügye.** A kilenczedik patika jogáért igen sokan folyamodtak s nagy vita volt Nagyvárad város közgyűlésén különösen a felett, hogy *Guttman* József törvényhatósági bizottsági tag indítványát elfogadja-e a bizottság. *Guttman* József tudva-levőleg azt indítványozta, hogy a kilenczedik gyógyszer-tár jogát Nagyvárad várossa a saját részére kérje. A közgyűlés többsége elhatározta, hogy az összes kérvényező gyógyszerészek figyelmen kívül hagyásával egyenesen arra kéri a minisztert, mikép Nagyvárad városának adjon engedélyt egy kilenczedik gyógyszer-tár felállítására. A közgyűlés ezen határozatát dr. *Kazay* Kálmán törvényhatósági bizottsági tag meg-
elebbezte.

* **Államellenes röpirat.** A Rendőri Közlöny a kolozsvári kir. törvényszék rendeletét hozza, a mely szerint a »Das Ende der Dynastie Obrenovics« című röpirat bárhol található példánya lefoglalandó. A röpirat nemcsak Szerbia és az Obrenovics szerb uralkodó ház viszonyai ellen ír, hanem sértésekkel van telve az osztrák-magyar monarchia iránt is.

* **A Városliget rendezése.** A mérnöki hivatal elkészítette a Városliget rendezésének a tervezetét. A ligetet a város gyermekjátékos térnek szánta, a mérnöki hivatal azonban díszesebbre tervezi, virágágyakkal. A városi tanács tegnap délután foglalkozott a tervezettel s elhatározta, hogy annak tanulmányozására egy értekezletet tart, amelyre a nagyvárad vezető tanférfiakat meghívják. Részt vesznek az értekezleten: *Rimler* Károly főjegyző elnöklete alatt *Kotunovics* Sándor, *Krüger* Viktor, dr. *Tóth* Mihály, *Kappel* György, *Réz* Mihály, *Rát-kay* József és *Gábel* Jakab, vagyis képviselve lesznek a középiskolák, a községi és az orth. izr. fiúiskolák.

* **A mindenfelől legyalázott kicsi Magyarország.** Ez az erős elnevezés nem a hofibánat keserűségének forrásából ered amilyen például Berzsenyi Dánielt ragadta egykor erre a fájdalmas kifakadásra, hogy: »Romlásnak indult hajdan erős magyar!« Egy panszláv orosz író kebelezi be hazánkat egy fantasztikus szellemtől áthatott prófétai munkájában a közel jövő Nagy-Oroszországába ezen a néven, hogy: »A mindenfelől legyalázott kicsi Magyarország Pest fővárossal.« A prófétai hajlamu orosz embert Arabatskij-nék hívják. Ő lebbenti fel a jövődönnek titokzatos fátyolát legujabb munkájában, melynek ez a címe: »Oroszország térképe a huszadik század elején.« Ebben a kis dolgozatában Arabatskij megjövendöli, milyen események fognak történni 1901-től 1904-ig. Ha lehet hinni az orosz prófétának, akkor Ausztria-Magyarország a kínai háboru után egyszerűen el fog tűnni a térképről. A

német birodalom pedig kénytelen lesz Oroszországnak alázasan kiadni azt, ami a természet törvényeinek alapján megilleti. Ezek szerint az orosz birodalom keretébe a következő országok fognak tartozni:

1. A lengyel királyság, Varsó, Posen és Krakó fővárosokkal.
  2. Ruténorság, Lemberg fővárossal.
  3. Lausitz, Bautzen fővárossal.
  4. A cseh királyság, Bécs, Prága és Olmütz fővárosokkal.
  5. A mindenfelől legyalázott kicsi Magyarország Pest fővárossal.
  6. Szerb-Horvátország, Belgráddal és Zágrábbal.
  7. Románia, Bukaresttel.
  8. Bulgária, Szófiával és Adrianopolisszal.
  9. Görögország, Athénnal és Tesszalónikével.
- Végül Oroszország negyedik fővárosaként Konstantinápoly fog szerepelni.

Biztatásul, hogy ebben a hatalmas birodalomban a szlávok teljes szabadságot fognak élvezni, Arabatskij az új Nagy-Oroszországot nem osztja fel többé kormányzóságokra, hanem néprajzi területekre. Ez pedig azt jelenti, hogy ezeken a területeken az ott lakó nemzetiség autonómiája fog uralkodni. — Kuriózumnak is érdekes a panszláv profétának ez a fantasztikus álmodozása. Am a csehek ne örvendezzenek rajta, hogy az irigylet Bécs városa e profécia szerint az ő kalapjuk alá kerül, s ne essék kétségbe a mindenfelől legyalázott kicsi Magyarország sem. Több oka van a kétségbeesésnek az orosz álmodozó irónak. Mert a költő szerint: Ábrándozás az élet megrontója, mely — és itt korrigáljuk a poétát, — az örültek házába visz.

* **És magyar királyi herceg** . . . Ferencz Ferdinánd trónörököséről, aki most Bécsben és Bécsen kívül is nagyon aktuális személyiség, sokat beszéltek ma a t. Ház folyosóján is. És ekkor valaki elmondta a következő esetet, mely magyar szíveknek nagyon szimpatikusan hozza közelebb a trón várományosát. Sturm Albert, a Budapesti Tudósító szerkesztője, aki még parlamenti tudósító korában megcsinálta az első használható országgyűlési almanachot, ezt a kitűnő könyvét minden ciklusban föl szokta frissíteni. Beleveszi az új embereket, kihagyja a kibukottakat és kiegészíti a megmaradtak életrajzi listáját. Ezt a munkát Sturm Albert korán kezdi, mert lelkiismeretesen csinálja. Az adatokért pedig közvetlenül az illető főrendekhez és képviselőkhez fordul. Így beküldött egy már kinyomott életrajzot kiegészítés végett Ferencz Ferdinánd főherceg udvartartásának is. S ebbe az életrajzba oda, ahol az állott: Ferencz Ferdinánd főherceg, a trónörökös maga írta bele pótlásul: és magyar királyi herceg . . .

* **Városi rövid hírek.** A *Csesztivó-intézet* épülete olyan romlott állapotban van, hogy megbizta a tanács a gazdasági tanácsnokot és a mérnöki hivatalt, miszerint az épület alapos kijavítására előterjesztést tegyenek. — *Bihari szén.* A bihari szénbánya és villamosági részvénytársaság felajánlotta az általa kiaknázott barna szenet Nagyváradi városának, hogy a vízvezetékhez, színházhoz stb. ezt használja. A tanács a főmérnök véleményét hallgatja meg a barna szén használhatóságára vonatkozólag. — *Nagyváradi díszterme.* Az ócska, rozoga városháza nagytermének kifestését javasolta Busch Dávid főmérnök. A városi tanács azonban el ejtette a javaslatot. Kár volna — a régiségért.

* **Városatyák felelőssége a közpénzek elhelyezéséért.** A közpénzek elhelyezése dolgában nevezetes rendeletet adott ki a belügyminiszter. A városi közpénzek elhelyezését tudvalevőleg a törvényhatósági bizottság határozza el, névszerinti szavazás útján. Aztán a belügyminiszterhez terjesztik fel, aki, a felügyelet joga megilletve, azt a jóváhagyási záradékkal ellátja. Most a miniszter a törvényhatóságokhoz intézett körrendeletében kijelenti, hogy fel-

ügyeleti jogáról lemond s ezentul az ilyen határozatokat jóváhagyás végett a hatóságok hozzá ne terjesszék fel. Így tehát a városi közpénzek elhelyezése dolgában egyedül azokat a városatyákat fogja terhelni a felelősség, akik az elhelyezést névszerint megszavazzák.

* **A kath. legényegylet** ma, vasárnap, április 21-én délután fél 6 órakor választmányi ülést tart az egyesület helyiségében. A kath. legényegyletek alapszabályai szerint az egyet kath. tagjai szent József pártfogása napján, a jövő vasárnapon a husvéti szent gyónás és áldozáshoz járulnak. Ugyancsak a jövő vasárnap tartja meg a legényegylet évi közgyűlését.

* **A magyar nép eső-barométere.** Álmos vagyok, — barnul a hajam, — bogaras a jószág, — beszorult a hordó aknája, — beszorult a csutora fődele, — behallik a szomszéd harang, — bőrke szalonna meglágyult, — brekegnek a leveli békák, — csereg a gyöngytyúk, — csipnek a balhák: eső lesz. — Dühösek a méhek, — fecskék alatt járnak, — foltosodik a kövezet, — feszül a ládafia, ablakráma, — ficzkádozik, csutkát, rongyot tép a disznó, — halottal álmodtam, — kelepel a gólya, — kapa, kasza feketedik, — kemény a harangkötél, — kiabál a drótos: eső lesz. — Lecsap a füst, — ludak, kacsák örömben nem férnek a tóban, vízben, — mosdik a macska, — megereszkeedik a húr, — megcsurran az ablak, — messze ellátszik a hegy, nedvesedik a só, — porban hentereg a szamár: eső lesz. — Pipál a hegy, — pezseg a sok hangya, — rikoltoz a páva, — sokat szólnak a kakasok, — sok a csillag, — szemtelenek a legyek, — száraz a tenyerem, — szoros a zsákmadzag, — tyukszemem fáj, — tyukok, verebek fürödnek, — udvaros a hold, — viskét a fülem: eső lesz.

* **A nagyváradi Gabelsberger-Markovits gyorsírókör hangversenye.** Nagyváradi egyik legfiatalabb egyesülete, a Gabelsberger-Markovits gyorsírókör egyesület ma d. u. 4 órakor tartja meg fényesnek ígérkező hangversenyét a kereskedelmi Csarnok dísztermében, a következő műsorral:

1. *Elnöki megnyitó*, tartja: Dr. Szombathy István.
2. *Költemények*, írta és felolvassa: Papp János, a Nagyváradi Napló segédszerkesztője.
3. *I. C. Louis Wolf*, Trio D. Moll. Előadják: zongorán dr. Edelmán Menyhért né urnó, gordonkán Szamazsenka Ernő, hegedűn Tomm Béla.
4. *Felolvasás*, tartja: Várady Zsigmond dr. ügyvéd.
5. *Görög rabszolga*: »A kis aranysziget« énekli: Székely Irén. k. a., zongorán kíséri: Vomácska József.
6. *C. M. Weber Klarinét quintett*, előadják: Vomácska József, Szamazsenka Ernő, Schmerovszky József, Tomm Béla és Réz Mihály.

A jegyek ára a következő: ülőhelyek 2 és 1 korona, állóhely 60 fillér, karzat 40 fillér.

* **A hétről.**
Nagy akadály. — Látod ott azt a gyönyörű lányt? Az most menyasszonyom lenne, ha tegnap nem jön közbe valami.
— Micsoda?
— Kosarat adott.

* **Hatásos hirdetés. Biatal ember:** Sürgős szükségem van egy állásra.

Kiadó: Hirdessen lapomban, kedvező kilátása lesz. De adja fel a hirdetést *egy évre*, hogy olcsóbb legyen.

* **A hét legrosszabb viczeze.** — Mi külömbőség van a pacsirta és a műbor közt?
— Az egyik *fenn* énekel, a másik *fené* nek kell.

* **Tisza István Barnumnál.** Tisza István (nézi a sziklaféjű embert, akinek a koponyáján követ törnek szét): Ez is ritkaság? Hiszen én már tizenöt év óta *töröm a fejemet*, hogy lehetnék miniszter!

(*Kakas Márton*).

Oltárszentelés B.-Endrődön.

A b.-endrődi nép őseitől öröklött mély vallásos érzületéről és hitbuzgóságáról már több ízben értesültek a t. olvasók e lapok hasábjain valamint arról is, mily bámulatos eredményt képes volt eddig az alig 3 év óta fennálló s immár teljes virágzásban levő sz. Antal-társulat a felebaráti szeretet és jótékonyág terén felmutatni.

Most pedig legujabban igen kedves kötelességemnek tartom a t. olvasókat hiteletünk egy felette örvendetes mozzanatáról értesíteni.

Nagy arányokban épült pleb. templomunk, mely építészeti izlés és csin tekintetében az alföldi legszebb templomainak egyike a sz. Antal társulat keletkezésével egyidejűleg a csodatevő szentnek egy igen sikerült szobrával bírt, melyet Anyaszentegyházunk egy kiváló buzgalmu híve *Kisszely Márton* a templomnak ajándékozott.

Az az őszinte és mély áhítat, melyet a jámbor nép e szép szobor előtt kifejtett *Kisszely Márton* és neje *Szabó Rozália* igen kedves és buzgó hivatás szívében megérlelt azon eszmét, hogy pád. sz. Antal szobrának elhelyezésére szolgáló eddigi, habár diszes, de kisszerű fölke helyett, — halálból azon számtalan kegyelmekért és áldásokért, melyeket az említett nemesszívű hitves pár az öröm és bánat napjain sz. Antal közbenjárása folytán a jó Istentől nyert, — a dicső szent fenségéhez méltó *teljesen felszerelt és diszes oltárt* saját költségén kíván emeltetni.

Schmidt János budapesti oltárépítő elismerést érdemlő módon pontosan és lelkiismeretesen építette az oltárt, amely 5 m. 60 cm. magasságban, késői román stílusban, polychrom festéssel és dus valódi aranyozással készült.

Az oltár közepén a predella fölött pád. sz. Antal szobrának befogadására egy 160 cm magas gyönyörű faragványokkal ékesített fölke szolgál, mely fölfe nyolcszögletű, magasba törő, remek kivitelű mennyezet borul és ennek toronyfiserű csucsát egy akantus levelű, dusan aranyozott kereszt díszíti.

A szobor fülkétől jobbra s balra, szép faragású oszlopok közé foglalt s megtört polychrom színekben tartott oltár szárnyak vannak a melyekre arany alapon gyönyörű kivitelben egy-egy cherub van festve.

Maga az oltár utánzott márványoszlopon nyugvó mensa, melynek tagozott középső mezején gazdagon aranyozott kereszt díszlik. Megjegyzendő, hogy az új oltár összes felszerelése, u. m: a kereszt, gyertyatartók, canontáblák, misekönyvtartó, négyes csengője, az oltárterítők az oltár izlésével teljesen összhangzó, és művészi kivitelűek. E munkálatokat, mint felebb említettem, Schmidt János aranyozó oltárépítő (Budapest, VIII. Kőrös-utca 31 sz.) kiváló szakértelemre valló ügyességgel, művészi izléssel, tartós s kitűnő anyagból alig 6 hét alatt készítette el. Az oltár az elősorolt felszerelvényekkel együtt meghaladja az 1600 koronát, a melyből a vállalkozó mester 1200 koronát kapott.

Az összes költségeket *Kisszely Márton* és neje *Szabó Rozália* hálás elismerést érdemlő áldozatkészsége fedezte.

Az így elkészült és teljes fényben ragyogó új oltárt ngos és főtiszt. *Grócz Béla* sz. Antalról címzett prépost és nagyváradi kanonok volt felejtethetlen emléktű plebános, fényes segédlettel Husvét keddjén — április 9. — a hívek óriási részvétele mellett ünnepélyesen megáldotta.

A szép ünnepélyen jelen volt a község előljárósága testületileg, a tanuló ifjuság, a kath. körök küldöttségei, ipartestület, magát az oltárt fehérbe öltöztet koszorus leánykák és kezekben égő gyertyával a Szt. Antal-társulat tagjai teljes számban vették körül.

A szentelés végeztével a prépost-kanonok ur a szószeke lépett és gyönyörű szónoklatban az ünnepély magasztosságát, az oltár jelentőségét és a jó cselekedetekben gyümölcsöző szeretet fenségét oly elragadó módon eszeltelte, hogy nem maradt szívmegeindulás, szem a meghatottság könnyűje nélkül.

Legyen az új oltár az isteni kegyelmek és áldások kiapadhatatlan kutforrása, — hallgassa meg a jó Isten a jámbor buzgó szívek esdeklő fohászait.

Zelinka János

esperes-plebános.

EGYESÜLETEK.

A sakkör választmányi ülése. A nagyváradai sakkör választmányja ma délelőtt a Royal-kávéházban ülést tart, melyen a május 5-én ugyancsak a Royal-kávéházban tartandó közgyűlés tárgysorozatát állapítják meg.

Igazságszolgáltatás.

A vásárhelyi választás.

Lázár Miklós gróf, a marosvásárhelyi királyi ügyészség vezetője, a napokban terjesztette a vizsgálóbíró elé a marosvásárhelyi választás ügyében a vádiratot. Huszonkét oldalra terjed a vádirat, apróra elmondja a szomorú emléktől választás történetét s ezeket kívánja porbe fogatni: Csiki F. Károly kereskedőt, volt választási elnököt a büntetőtörvénykönyv 472 §-ába ütköző s a 484. §. szerint büntetendő hivatali hatalommal való visszaélés büntette miatt, mert a fegyveres erőt jogos indok nélkül alkalmazta; Csiki F. Károlyt és Bernády György dr. rendőrkapitányt négy rendbeli emberölés vétsége s kilenczrendbeli súlyos testi sértés vétsége miatt, mert a választás alkalmával a köteles felügyeletet oly hanyagul teljesítették, hogy ennek következtében a kivényelt csendőrök fegyverüket használták. Riha Ferencné és Gyebnár István ellen választási jog megsértésének vétsége és hatóság elleni erőszak miatt. A terheltek a vádirat ellen kifogással éltek s így a vádtanács fog határozni az ügyészség vádirata felett.

Felmentő esküdtszéki ítélet. Szlanka Iszák kóródi lakos bűnügyében, kit — mint lapunk múlt számában ismertettük — szándékos emberölés kísérletének büntette miatt helyezték vád alá az esküdtszéki tárgyalást tegnap folytatták. Rádl Ödön védő, hatalmas, érvekben gazdag beszédben bizonyította a vádlott ártatlanságát. Mivel a szándékot kizárva látja, kérte az esküdtteket, mondják ki nem bűnösnek védenézt. Az esküdtszék, melynek elnöke Benedek Vilmos ügyvéd volt, kétnél több szavazattal nem bűnösnek mondta ki a vádlottat, mely verdikt alapján a kir. törvényszék felmentő ítéletet hozott.

IPARÜGY.

Ipartestületi előjárósági ülés.

Az ipartestület előjáróságának április hó 18-án tartott rendes havi ülésén megjelentek: Bertsey György elnök, Andriska Károly és Milibák József alelnökök, Bodnár János, Czeglédi Jeremiás, Hann Lajos, Havasy Zsigmond, Kiss Károly, Lévai Márton, Mészáros József, Nagy Sámuel, Rozsly Géza, Széles Lajos, Szilárdy Ernő, Tarsoly Ferencz, Tátray Sándor, Vlád Ágoston, Voszka Ferencz, Zsirkay Károly előjárók, Iványi István, Peller Ferencz, Stagl Kálmán számvevők, Jankovich János ipartestületi főjegyző.

A má czius havi előjárósági ülés jegyzőkönyvének felolvasása és jóváhagyása után olvastattott az elnöki jelentés; az abban foglaltak a tárgysorozat rendjében lettek elintézve, u. m. a testületi pénztár bevétele 557 korona 50 fillér, a február havi maradvány 3157 korona 98 fillér, összesen 3714 korona 98 fillér. A kiadás 2437 korona 22 fillér, pénztári maradvány 1277 korona 76 fillér volt.

A menházba felvett életfogytiglan tartó eltartásra május hó 1-től kezdődőleg Báss Mihály elaggott munkaképtelen hentes iparos.

Komjáthy József elaggott ácsiparosnak 10 korona rendes havi segély folyósított.

Két szegény iparos részére 10—10 korona segély utaltattott.

A házfelügyelő bizottság által a testületi háznál megrendelt tatarozási munkálatok jó-

vághyattak és a lefizetett munkák összege kiutaltattott.

Ugyancsak a házfelügyelő bizottságnak javaslatára a testületi háznál és a Menházban apróbb munkák rendeltettek el.

Egy magát megnevezeteni nem akaró iparos barátunk és állandó Menház segélyzőnek 95 korona 09 fillér s a polgári takarékpénztár 20 korona adományaiért köszönet szavaztatott.

A következő kamarai tag választásokra nézve az előjáróság bizottsággá alakult s előkészíti a választásra vonatkozó intézkedéseket, nehogy a választók jogaik gyakorlásában megakadályozva legyenek és a jelölésekről gondoskodik.

Tizenhárom számlára 294 kor. 98 fillér kiutaltattott.

SZINHAZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap:) d. u. Próbaházasság.
) este: Ocskay brigadéros.
Hétfő: Ocskay brigadéros.
Kedd: Boszorkányvár.
Szerda:) Huszárosan (előszőr.)
) Szép Galathea.
Csütörtök: Tékozló apa.
Péntek: Szegény Jonathán.
Szombat: Szegény Jonathán.
Vasárnap:) d. u. Feneleányok.
) este Ocskay brigadéros.

Herczeg Ferencz üdvözlése. A Szigligeti-Színház közönsége most gyönyörködik a nagynevű magyar írónak, Herczeg Ferencznek remekében. A közönség bizonyára örvendett volna, ha a bemutatón lelkesedésének a szerző jelenlétében és kifejezést adhat; de mint már említettük, az Ocskay brigadéros diadalmos írója Dalmáciába utazott. A színügyi bizottság elnöke dr. Hoványi Géza azonban igen helyesen cselkedett, amikor a távollevő szerzőnek tudomására juttatta a Szigligeti-Színház ez ünnepnapját: a fényes sikerű magyar történelmi darab bemutatóját. Az üdvözlő távirat, melyet Hoványi Géza dr. Herczeg Ferencznek küldött így szól:

Most, amikor a kurucz vitézek a Szigligeti-Színházba is bevonulnak: lelkesedéssel köszönhetjük Ocskay brigadéros lánglelkű szerzőjét, aki Rákóczy zászlója alatt fényes tehetsége fegyverével szerzett színpadainkon a magyar szellemnek diadalt, önmagának örök dicsőséget!

Dr. Hoványi Géza,
Nagyvárad színügyi bizottságának
elnöke.

A mai előadások. Ma, vasárnap délután 3 órakor Gerő Károly, híres életképét a próbaházasságot újítják föl. A darab jelentős szerepeit Ámon Margit, Lányi Edit, Somogyiné, Benkő Jolán, Nyáray, Bognár, Pataky, Szarvasi Bérezi és Perényi játsszák. Este az Ocskay brigadéros kerül ismét színpadra.

Két bemutató. A hét műsorában két érdekes bemutató foglal helyet. Szerdán Szohner Antal min. tanácsos egyfelvonásos „Huszárosan” című vígjátékát mutatják be, melyet a szerző a Szigligeti-Színház számára írt. Az egyfelvonásost a Szép Galathea követi, melynek címszerepét Székely Irén játssza. Szombaton ismét nagyérdemű premier lesz: Durvas fiú színműve, a Tékozló apa kerül bemutatásra, melyet nemrég a Nemzeti Színházban mutattak be fényes sikerrel. A Huszárosan főszerepeit Szohner Olga, Pataky, Peterdy, Szarvasi és Bérezi játssza, a Tékozló apa főszerepei pedig Somogyiné, E. Kovács Mariska, Pintérné, Peterdy, Nyáray, Szarvasi, Bognár, Pataky és Deési kezében vannak.

Az Ocskay brigadéros kétszer szerepel a jövő hét műsorában. Herczeg remekműve hétfőn és a jövő vasárnap este kerül ismét előadásra a mostani szereposztásban.

A színi szezon meghosszabbítása.

Somogyi Károly színigazgató megakarja hosszabbítani a színi szezon s a tanács engedélyét egész május és június hóra akarja kinyerni. Gerő Armin főkapitány és Mezey Mihály tüzoltó főparancsnok ebből kifolyólag sürgős beadványt intéztek a tanácshoz, kérvén, hogy legalább erre a meghosszabbított időtartamára felügyeleti díjat állapítson meg úgy a rendőri, valamint a tüzoltó közegeknek. Ez idény alatt nem fizetett az igazgató felügyeleti díjat, holott nagyon is méltányos volna, mert e szolgálat fél 7-től fél 11-ig sőt sokszor tizenegy órán túl is elhúzódik s az amugy is nagyon igénybe vett közegeknek vacsorálniok legtöbbször a saját költségükön kell. Az egész országban Nagyvárad az egyedüli város, ahol a színházi ügyeletet ingyen kapja a színigazgató s a rendőrség és a tüzoltóság érdekében tartják kívánatosnak az ingyenes állapot megszüntetését.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 182.

Idénybérlet 178 sz

Nagyváradon, vasárnap, 1901. április 21-én

délután 3 órakor, fél helyárrakkal

Próbaházasság.

Fővárosi életkép.

este 7 órakor, rendes helyárrakkal

Ocskay brigadéros.

Történelmi színjáték.

S Z E M E L Y E K :

Ocskay László brigadéros	—	Somogyi Károly
Tisza Ilona	—	E. Kovács Mariska
Tisza Jutka	—	Szohner Olga
Piber, vikárius	—	Bognár János
Ozorocei, udvarmester	—	Peterdy Sándor
Jávorka Ádám	—	Pataky Béla
Dili, cigányleány	—	P. Szép Olga
A palóc	—	Bécei Gyula
Udvári kamarás	—	Nyáray Antal
Szörényi, százados kapitány	—	Szarvasi Sándor
Tarics, főhadnagy	—	Pintér Imre
Ocskay Sándor vezrednagy	—	Erdélyi Miklós
Czeglédi vezrednagy	—	Perényi József
Hanza káplár	—	Füredi József
Krupics	—	Rákósy Gáspár
Königsberg gróf vértesskapitány	—	Deési Alfréd

HELYÁRAK: Nagypáholy 7 ft. földszinti és első emeleti páholy 6 ft. Másodemeleti páholy 4 forint. Zsolye 1 ft 50 kr. Kőrszék 1 ft 20 kr. Támlászék 1 ft. Erkölyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr., oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., diák és katonajegy 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlel 10 kr.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Jegyek előre válthatók d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás fél 7, vasár- és ünnepnapokon este 6 órakor.

A holnapi előadásra jegyek előre válthatók d. u. 3 óráig 5-ig a rendes nappali pénztárnál.

Holnap hétfőn, április 22-én

OCSKAY BRIGADÉROS.

REGÉNY-CSARNOK.

S i b i l l a.

Írta: Adalbert Károly.

Németből fordította: Lubinszky Anna.

76.

— Mester, honnan veszi ön a hátorságot, hogy reám bizza a főszerepet.

— Bizalmasan mondom az önnek van írva. Nem tudnám más által előadva elképzelni. Az énekszámok, melyeknek kompozíciója az én munkám, teljesen önnek vannak szánva.

— Szavamra, mindent megteszek, mi tehetségemben áll. Ha nem sikerül, soha többé senki fülét ne sértse a szerencsétlen művész név. Addig kérem, hagyjon zavartalan magányomban.

Sibilla teljesen átalakulva indult haza. Az új feladattal szemben az előbbieket háttérbe szorultak. Utján új fordulathoz jutott, nem nézett vissza a hátrahagyott állomások után.

Padlós szobáskájába érkezve, Hannát nagy dologban találta, mindent egy nagy ládába csomagolt.

— Mit csinálsz Hanna? — kiáltott feléje?

— Uti előkészületeinket rendezem, hogy azonnal menjünk, ha a kisasszony dolgát az igazgatóval elintézte.

— Ah! Hanna még nem vagyunk annyira. Legalább még egy évig dolgozni, küzködni kell. Légy türelmemmel, öreg jó lélek, talán mégis becsületre válok.

Sibilla hallotta a sóhajt, látta a szomorú arcot, melylyel a hű szolga a becsomagolt tárgyakat ismét helyre tette. De nem törődött vele, szívében így gondolkodott:

— Majd másképp lesz minden!

HUSZONEGYEDIK FEJEZET.

Még nem telt el tíz teljes hónap, midőn egy délután Geronimo mester hatalmas alakja a kis ajtón át, mely kedvence szobájába vezetett, belépett, mely még mindig a negyedik emeleten volt.

— Minden rendben van, — kérde. — primadonnáknak csak parancsolni kell, ha a holnapi előadásra még valami különös óhaja van. Személyzetem meg van bízva, hogy rendeleteinek feltétlenül engedelmeskedjenek. Remélem, meg lesz velünk elégedve?

Arcza ragyogott, midőn üstökét megrázta és a leányt kiváló jóindulattal nézte.

— Oh! mily halovány lett arcza, mondá atyai gondoskodás hangján. Ennek vége lesz. Legközelebbi feladatunk szerződését elkészíteni s akkor addio gond, szükség.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOR.

A trónörökös Bécsben.

Bécs, április 20. (Saját tud. táv.) Ferencz Ferdinánd kir. herczeg trónörökös, vasárnapig Muerzuschlag-ban akart maradni. Tegnap felesége is odaérkezett. Óriási feltűnést keltett, hogy a kir. herczeg tegnap délelőtt egészen váratlanul a királytól táviratot kapott, melyre a trónörökös azonnal Bécsbe utazott. Holnapra Budapestre várják.

A búrok szabadságharcza.

London, április 20. A Timesnak jelentik Párizsból, hogy a belheli és ermetői kerületben hadműveletek kezdődtek, a melyeknek az a célja, hogy megakadályozzák, hogy a búrok keresztül törjék magukat a husmanok földje felé. Ugyanennek a lapnak jelentik Bankfontainból, hogy a búrok a Long Tomon kívül, a melynek romjait Waldherr tábornok megtalálta, egy Maximágyut és néhány ha onló kaliberű gépgyut is elpusztítottak.

Német színészek a Vigszinházban.

Budapest, április 20. (Saj. tud. táv.) A Vigszinházban megkezdődött a német színészek vendégszereplése. Tömerdek detektiv volt jelen, de semmi rendzavarás nem történt.

Bulgária háborúval fenyeget.

Szófia, április 20. A maczedon-bizottság vezéreinek szabadságra helyezése óta a legszámérmetlenebb izgatás folyik a török bírodalomban élő bulgárok felszabadítására. A

kormány tehetetlenül áll a veszélyes mozgalmakkal szemben, mely igen könnyen háborúra vezethet Törökországgal. Karavelov miniszterelnök ily körülmények között a fejedelem ott-honlétét okvetlenül szükségesnek tartja és ily értelemben táviratot is küldött neki a Rivierára Tény, hogy Szófiában most már a háborúpárti kerekedett felül, mely erőlyesen követeli, hogy a örök határon nagyobb csapatteket állítsanak föl.

Pártértekezlet pofozkodással.

Bécs, április 20. A bécsi képviselők egy része, a kik pofozkodással szokták elintézni a legfontosabb állami ügyeket, tegnap egy pártértekezleten olyan botrányt inszenáltak, a mely ritkaságszámba megy még a bécsi képviselők pofozkodásának történetében is. Bécsi tudósítónk telefonjelentése szerint ugyanis tegnap este az ó-német párti képviselők pártértekezletre gyűltek össze pártkörükben, ahol Wolf és Schönerer is megjelent. Ferencz Ferdinánd protektorátusáról akartak tanácskozni, de alig nyitotta meg az elnök az értekezletet, a német keresztény-szociálisták, képviselők és nem képviselők vegyesen berohantak a tanácskozó terembe és ököllel meg botokkal ütni kezdték az

ó-németpárti képviselőket. Ezek se hagyták magukat, védekeztek, vagy támadtak s rövidesen parázs botrány színhelye volt a tárgyalási terem. Óriási láрма közt ütlegelték egymást a képviselők. Wolf maga tíz pofont kapott egy markos székálló legénytől. A tanácskozásból természetesen semmi sem lett, mert az ó-németeket kiverték a teremből.

A Kacziányi-Tóth affér.

Budapest, április 20. (Saj. tud. táv.) Kacziány és Tóth ügyében ma ítélezett a törvényszék. Mindkettőjüket öt-öt napi fogházra ítélte.

Kinai bonyodalom.

Berlin, április 20. A hadügyminiszterium hirdetését tesz közzé, mely szerint a Kinában lévő hadtesthez ismét önkéntesek vétetnek föl. Eza körülmény arra mutat, hogy Németország a közel jövőben nem szándékozik kivonni csapatait Kinából.

Peking, április 20. (Saj. tud. táv.) Az elégett Schvarzkoff tábornok holttestét megtalálták. Ideiglenesen szombaton fogják eltemetni.

ÚJ ÜZLET!

Van szerencsém a közönség becses tudomására hozni, miszerint azon közóhajak kívántam eleget tenni, hogy a modern követelményeknek s a helyi viszonyoknak megfelelően, Olasz városrészben lakó tisztelt vevőim részére közelebbi és alkalmasabb beszerzési helyet teremtsék *Olaszi, Fő-utcán*, Bazar-épületben egy a legmagasabb igényeket is kielégítő

fiók festék-kereskedést

nyitottam melyben főüzletomban eddig levő festék árukon kívül mindennemű műolaj és aquarell festékeket, festő alványokat, műfa építéshez szükséges különböző fa diszketek u. m. keztű, türelkőző, ékszer, koles, ruhataratókat stb. valamint mű és üveg festésszerek alkalmas különlegességekből tartok nagy raktárt.

Festészeti előmintákat óriási választékban jutányos árban adok t. vevőim részére használatra. Tömeges látogatást kér

tisztelettel

Berkes Bertalan,
Zöldfa-u. 33. sz.

Festék különlegességek raktára Fő-utca, Bazar-épület.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Telefon 67. sz. **ROSENBERG IZSÓ** Telefon 67. sz.

a »Beocsini Czemtyári Unio« képviselője,
Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca.

Ajánlja: Beocsini, román és portland cément, erdélyi gipsz, valódi aszfalt fedéllemez, elszigetelő lemezek és elszigetelő anyagok, carbolineum, tinctoral, stuccatur-nádfonat, kőgyagcsövek, cémentlapok, betoncsövek, keramit, disztégla, fedél-cserép, karstmárvány, továbbá kitünő amerikai petróleum elsőrendű gépolajok, gépszir és kocsikenős raktárát.

Vállal: Aszfaltozásokat valódi természetes aszfalttal. Nedves falak szárazzá tételét aszfalttal. Szagtalan aszfalt fedéllemezeli vagy Kátrány kőfedéllemezeli mindennemű tetőfedés és Facement-fedést.

Forgalmi kimutatás 1901. évi április hó 16-ról. Tiszta buza körülbelül 850 hltr, kétszeres buza 300 hltr, rozs 400 hltr, árpa 120 hkl, zab 140 hltr, tengeri 370 hltr, burgonya 680 hltr. Lásbas jószágok: Hízott sertés mintegy 98 db, félhízott 170, sovány 140, süldő 780, malac: 800, hízott marha 11, jármás ökör 300, fejős tehén 180, borju 170, bivaly 7, juh és kecske 400, ló 181.

Nagyvárad város tanácsa jog- és gazdasági ügyosztályától.

27/1901. g. ü. szám.

Hirdetmény.

A város tulajdonát képező Zöldfa-vendéglő épületben levő 9. számú bolt-helyiség, továbbá a Sztaroveczky-utcza 253. számú házban egy udvari lakás, mely áll 2 szoba, konyha kamara s egyéb szükséges mellék-helyiségekből, a folyó évi május hó 1-től kiadó.

A bérleti feltételek alulírott hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt tudhatók meg; ajánlatok, melyekhez egyszermind a felajánlott bérösszeg 10 %-a is bánatpénz képen csatolandó, e hó 29. napjáig ugyanott adhatók be.

Nagyvárad, 1901. április hó 18-ikán.

Komlóssy József,

79-3-3

jog- és gazdasági tanácsnok.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment. Capsici comp.

egy régi kipróbált házi szer, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedorzsolás-ill alkalmas maztak készítésénél, csúszlós és meghúzóeszköznél. Silányabb ártalmatok miatt bevasatásukkor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony” védjegyére és a „Richter” cégjegyzésére. 80 f. l. k. 40 f. és 2 k. árban ugyiszólván minden gyógyszertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Buda-pesten. Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szállítók, Rudolstadt.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

6368/1901. szám.

Árverési hirdetmény.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala mint I. foku iparhatóság ezennel közhírré teszi, hogy Sajósi Ignácz Szt. János-utcza 329 sz. a. levő zálogüzletében folyó évi **április hó 24-ik napjának reggeli 8 órájától** kezdődőleg nyilvános árverés fog tartatni, melyen 315 darab zálogtárgy kerül árverés alá.

Az elzálogosítók ezen árverésről oly figyelmeztetéssel értesítettek, hogy az árverés alá kerülő tárgyak tételszámai a rendőrkapitányi hivatal hirdetési tábláján és a zálogüzlet ajtaján kifüggesztett jegyzékből megtudhatók.

Nagyvárad, 1901. április hó 10-én.

Gerő,
r. főkapitány.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, miszerint **Apácza-utcza 381. sz. a., a Borz-utczával szemben**

aranyozó és diszitó műhelyt nyitottam

s főleg *templomi berendezések aranyozása* stb., ugyszintén **tükörkeret, képkeret, butor aranyozása** vagy **festése, portál és czim aranyozása, sarkó és sarkófestése és aranyozása a legjutányosabb árban gyorsan és pontosan készíttetnek el.**

Levelező lapon eszközözendő megkeresésre személyesen jelentkezem. — Tömege pártfogást és megrendelést kér

teljes tisztelettel

Jeszenszky László,
aranyozó és templomdiszitó.

1000000

KORONA

ESETLEG A LEGNAGYOBB NYEREMÉNY!!

Az összes 50.000 nyeresemény JEGYZÉKE.
A legnagyobb nyeresemény legszorosabb esetben:
1.000,000 korona
A nyeresemények részlete beosztása a következő:

Az összes nyeresemények 5 hónap alatt kisorsolhatók és

	Korona
1 jutalom	600000
1 nyer. a	400000
1 . . .	200000
2 . . .	100000
1 . . .	90000
1 . . .	80000
1 . . .	70000
2 . . .	60000
1 . . .	40000
1 . . .	30000
1 . . .	25000
2 . . .	20000
3 . . .	15000
31 . . .	10000
67 . . .	5000
3 . . .	3000
432 . . .	2000
763 . . .	1000
1238 . . .	500
99 . . .	300
81700 . . .	200
3900 . . .	170
4900 . . .	130
50 . . .	100
3900 . . .	80
2900 . . .	40
50,000 nyer. és jut. összegeben	13.160,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk.

Öt millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb sorsjátéka a mi m. kir. szab. osztálysorsjátékunk, mely nemsokára újból kezdetét veszi

100,000 sorsjegy 50,000

pénznyereseménnyel sorsolhatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizenhárom millió 160,000 koronát**, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű beléjele e következő:

egy nyolczad (1/8) forint	— .75	vagyis	1.50	korona
egy negyed (1/4)	> 1.50	>	3.—	>
egy fél (1/2)	> 3.—	>	6.—	>
egy egész (1)	> 6.—	>	12.—	>

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervszet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

f. év április hó 28-ig

bizalommal hozzánk küldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

B u d a p e s t,

Hazánk legnagyobb detail osztálysorsjáték üzlete.
Főarudánk osztálysorsjáték osztályai:

1. Váci-körut 4.
2. Muzeum-körut 11.
3. Erzsébet-körut 54.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza Budapest.**

Kérek részemre _____ I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget _____ korona összegeben { utánvételezni kérem } A nem tetsző tör-
postautóval küldöm { mellékelem bankjegyekben (bélyegeken) } lendő

Pontos cím: _____

KOZGAZDASAG.

Belch Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, április 20.

Buza októberre	7.81
Buza áprilisra	7.75
Tengeri	5.40
Rozs okt.	6.92
Zab ápr.	6.47
Káposzta, repce, aug.	—

Értéktörzs.

Budapest, április 20.

Osztrák hitel	721.75
Magyar hitel	728.50
Allamvasut	690.—
Rimamurányi	528.50
Magyar jelzálog	466.—
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktörzsen 1901. április 20-án.

Magyar aranyjárdék 4%	117.50
Magyar koronajárdék	92.80
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4,1/2%	120.75
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2,1/2%	100.50
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	117.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	93.—
Italmérési jog megváltási kötvény	99.75
Horváth-szlavónföldterhermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereség-sorsjegy-kölcsön	174.90
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	141.—
Osztrák járdék papírban	98.15
Osztrák járdék ezüstben	97.80
Osztr. kárdék aranyban	117.60

Osztrák korona járdék	97.25
Osztrák államsorsjegyek	141.—
Osztrák magyar bank részvény	16.75
Magyar hitelbank részvény	669.75
Osztrák hitelintézet részvény	695.—
Parisi vista	95.55
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	19.07
Németbirodalmi márka	117.60

London vista	240.85
20 márkás arany	23.50

Dr. VUCSKICS GYULA.

Tavaszi divat értesítés!

Nagyvárad, 1901. április hó.

Van szerencsénk igen tisztelt vevőink és a n. é. közönség becses tudomására hozni, miszerint

női, férfi és gyermek Carlsbadi czipők,

uri- és fiu kalapok, fehérneműk, nyakkendő ujdonságok, keztük, harisnyák, s mindennemű

honi készítményü valamint angol és francia divatárak

izléses kiállításban és kellő nagy választékban megérkeztek, melyeket a legolcsóbban meghatározott árak mellett bocsátjuk a t. vevő-közönség rendelkezésére.

Telefon összeköttetés az egész megyében.

Teljes tisztelettel

Szám 76.

Fábry Testvérek.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, hogy miután a Magyar királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (VII. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelrusítóknak elárusítás végett kiadattak. — A Magyar kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Nyolczadik Sorsjáték.

100.000 sorsjegy, 50.000 nyeresemény.

Első osztály		Második osztály		Harmadik osztály		Hatodik osztály	
Betét 12 korona.		Betét 20 korona.		Betét 32 korona.		Betét 24 korona.	
Huzás: 1901. május 22. és 23.		Huzás: 1901. június 19. és 20.		Huzás: 1901. július 16., 17. és 18.		Huzás: 1901. szeptember 25-től október 22-ig.	
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben	
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1,000.000 korona	
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	(Egy millió)	
1 á	10000	1 á	10000	1 á	20000	1. jut. Kor. nyer. 600000 600000	
1 á	5000	1 á	5000	1 á	15000	1 á 400000 400000	
3 á 2000	6000	3 á 3000	9000	3 á 10000	30000	1 á 200000 200000	
5 á 1000	5000	5 á 2000	10000	5 á 5000	25000	1 á 100000 100000	
8 á 500	4000	8 á 1000	8000	8 á 2000	16000	1 á 60000 60000	
30 á 300	9000	20 á 500	10000	10 á 1000	10000	1 á 40000 40000	
50 á 100	5000	60 á 300	18000	70 á 500	35000	2 á 30000 60000	
2900 á 40	116000	5900 á 80	512000	4900 á 130	637000	3 á 20000 60000	
3000 nyer.	Korona 240000	4000 nyer.	Korona 477000	5000 nyer.	Korona 898000	20 á 10000 200000	
Negyedik osztály		Ötödik osztály				50 á 5000 250000	
Betét 40 korona.		Betét 32 korona.				720 á 1000 720000	
Huzás: 1901. augusztus 13. és 14.		Huzás: 1901. szeptember 4. és 5.				1000 á 500 500000	
Nyeresemény	Korona	Nyeresemény	Korona			27800 á 200 5560000	
1 á	90000	1 á	100000			30000 nyer. és jutalom Korona 9550000	
1 á	30000	1 á	30000				
1 á	20000	1 á	20000				
1 á	15000	1 á	15000				
3 á	10000	3 á	10000				
5 á	5000	5 á	5000				
8 á	2000	8 á	2000				
10 á	1000	10 á	1000				
70 á	500	70 á	500				
3900 á	170	3900 á	663000				
4000 nyeresemény	Korona 934000	4000 nyeresemény	Korona 1061000				

Az I. osztály huzása 1901. évi május 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a Magyar királyi ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnék a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1901. évi április hó 21-én.

Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Habay.